

2/54/2018

panorama

- 4 TOMASZ MROZEK**
Astrofizyka
Czekanie na plamę
- 10 MARIA GOŁĘBIEWSKA**
Filozofia
Milczenie jest znakiem
- 14 KRZYSZTOF FIC**
Energetyka
Botoks dla kondensatora
- 18 KATARZYNA BIERNACKA**
Kardiologia
Kiedy serce nie chce biegać
- 22 MARCIN ZGLIŃSKI**
Sztuka
Sztuka wpływołogii
- 26 STANISŁAW KNUTELSKI,**
RENATA JACH,
ALFRED UCHMAN,
MAREK DOHNALIK,
HELENA HERCMAN
Przyroda
W czarnym domu chrząszcza
- 31 MONIKA KACZMAREK**
Żywnienie
Stół na pokolenia

badania w toku

- 36 PIOTR ACHINGER**
ERC 2018
Ściśle tajemniczo
- 42 KATARZYNA KĄDZIOŁKA**
Geologia
Żużla żal
- 46 JAN PURSKI**
Mineralogia
Nie tylko niebieskie migdały

rozmowa

- 48 JOANNA I PIOTR SUŁKOWSCY**
Im dalej, tym bliżej

prezentacje

- 56 KRZYSZTOF SPALIK**
Środowisko
Zapuścić Puszcę
- 60 ANDREAS BÖHN**
PIASt
Głód nawyków

w obiektywie

- 64 Tam, pomiędzy błękitami**

punkt widzenia

- 74 WŁODZIMIERZ ZAWADZKI**
Niesłuszne myśli

panorama żywnienie

Stół na pokolenia O tym, jak jeść, by nie szkodzić swoim dzieciom, mówi prof. dr hab. Monika Kaczmarek z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN. **31**

prezentacje środowisko

Zapuścić Puszcę

O kłopotach z zalesianiem mówi prof. dr hab. Krzysztof Spalik z Komitetu Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN. **56**

rozmowa

Im dalej, tym bliżej

O wspólnej pracy i wspólnym życiu opowiadają dr hab. Joanna Sułkowska z Centrum Nowych Technologii UW i dr hab. Piotr Sułkowski z Wydziału Fizyki UW. **48**

OKŁADKA I STR. 2: JAKUB OSTAŁOWSKI

OD REDAKCJI

SZUKANIA NAM TRZEBA

Picasso jest jeden – mawiało się dawno temu po obejrzeniu zdeformowanych kubistycznie postaci na obrazach naśladowców hiszpańskiego malarza.

Ale też Polacy z radością kupowali „pikasy” – kubki czy tkaniny ozdobione geometrycznymi wzorami, tak różnymi od tradycyjnych, które zdążyły się im znudzić. Dzięki nim ich otoczenie było barwniejsze i ciekawsze.

W sztuce, malarstwie, muzyce oryginalność jest łatwa do odczytania. Co nie zmienia faktu, że dzieła czy utwory, których autorom można bez trudu udowodnić, iż ulegli wpływowi któregoś uznanego mistrza, mogą być uznane za intrygujące, ciekawe i w jakiś sposób nowatorskie (o czym w tym numerze pisze dr Marcin Zgliński).

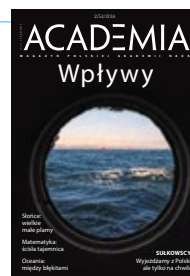
A jak jest w nauce? Teoretycy wręcz czyhają na eksperymentatorów, którzy w żmudnych powtarzanych badaniach udowodnią niebanalny wynik. Odwrotna sytuacja, kiedy teoretycy trzymają się swego niezależnie od niemożliwych do uzyskania bez wielkiej (i drogiej) aparatury potwierżeń eksperymentalnych, jest rzadka. Ale czasami przynosi zaskakujące efekty. Jaskrawym przykładem jest prof. Andrzej Trautman, który uparcie wierzył w istnienie fal grawitacyjnych na podstawie samej teorii. I po wielu latach okazało się, że miał rację – liczne współpracujące zespoły badawcze udowodniły w końcu eksperymentalnie ich istnienie. Pomysł francuski – przyznawania grantów na badania, które nie wyglądają obiecująco, a ostatecznie przynoszą Nobla, jak pisze prof. Włodzimierz Zawadzki, jest intrygujący.

„Związki między aktywnością Słońca a średnimi temperaturami na Ziemi niewątpliwie istnieją, choć dopiero zaczynamy je poznawać” – pisze dr Tomasz Mrozek, przypominając, że to, co działo się w przeszłości z naszą gwiazdą, prawdopodobnie spowodowało zamarzanie Tamizy i zatoki fińskiej, a z drugiej strony sprawiło, że Polacy mogli się zajmować uprawą winorośli. Przyglądanie się temu, jak jedno zjawiska wpływają na drugie, to bardzo często podstawowy sens pracy naukowej. Przynosi najważniejszą wartość: poznanie. A bez niego gatunek ludzki nie mógłby istnieć.

NATALIA SIKORSKA

„Tanagra”, Mieczysław Welter (ur. 1928)
Studiował PWSSP w Poznaniu na wydziale rzeźby. Autor wielu pomników, m.in. Męczeństwa w Sobiborze, Mikołaja Kopernika we Fromborku i w Meksyku, Jana Kochanowskiego w Czarnolesie oraz rzeźb portretowych. Te ostatnie, wykonane z terakoty, brązu, gipsu lub sztucznego kamienia, nawiązują do tradycji antycznej.

MAGAZYN
POLSKIEJ AKADEMII
NAUK

nr 2/54/2018
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 2100 egz.

© Polska Akademia Nauk
Biuro Upowszechniania
i Promocji Nauki
pl. Defilad 1,
00-901 Warszawa

academia@pan.pl
academia.
prenumerata@pan.pl

www.naukaonline.pl
www.academia.pan.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Jan Strelau
honorowy redaktor
naczelny

Anna Zawadzka
redaktor naczelna,
nauki humanistyczne

Katarzyna Czarnecka
zastępca
redaktor naczelnej,
sekretarz redakcji

Agnieszka Kloch
nauki biomedyczne

Agnieszka Pollo
nauki ścisłe i techniczne

Jolanta Iwańczuk
nauki o Ziemi

Renata Modzelewska
redakcja językowa

Andrzej Figatowski
grafika

Andrzej Kozak
edycja zdjęć

RADA NAUKOWA

Jerzy Duszyński
prezes PAN
(przewodniczący)

Edward Nęcka
Grażyna Borkowska
Leszek Kaczmarek
Roman Micnas
Lucjan Pawłowski
Witold Rużyłło
Henryk Szymczak

Druk:
Agencja Wydawniczo-
Poligraficzna Gimpo